

TRYGGJA TEY VEIKU

VIT MUGU SLEPPA UNDAN HESUM ÓTRYGGLEIKANUM

Vit mugu fáa eina skipan sum tryggjar, at tey veikastu í samfelagnum verða so hart rakt, hvørja ferð, verkfall er, sigur Fía Petersen, forkvinna í Javna

Áki Bertholdsen

– Tað er ikki rímligt, at tað eru tey veikastu í samfelagnum, sum verða harðast rakt, hvørja ferð eitt verkfall er.

Tað sigur Fía Petersen, forkvinna í Javna.

Hon sipar til verkfallið hjá pedagogunum nú um ársskiftið, og sum rakti fólk við menningartarni limirnir rættiliga hart.

Avleiðingin av verkfallinum var, at summi sambýli og búfelagsskapir, har fólk við menningartarni búgva, vórðu stongd, so at tey ikki sluppu at vera heima hjá sær sjálvum.

– Eg vildi hildið, at tað er eitt brot á grundleggjandi mannarættindini at nokta fólk at vera í sínum egna heimi. Øll áttu at fingið trygd fyri, at tey kundu vera heima hjá sær sjálvum, sigur hon.

Tilsamans vórðu 36 vaksin fólk koyrd út úr sínum egna heimi í verkfallinum hjá pedagogunum, og vórðu noydd at vera í útlegd hjá foreldrum og næstringum, ofta ímóti sínum vilja, boðaði Javni frá undir verkfallinum.

– Tað vóru eisini fleiri stovnar, har starvsfólkatalið varð avmarkað, og tað hevði stóra ávirkan á gerandis-dagin hjá teimum, sigur Fía Petersen

Somuleiðis vórðu barnansingarstovnar stongdir, frítíðartilboð vórðu afturlatin, og vard verkstøð, har fólk við menningartarni arbeiddu, vórðu eisini stongd.

– Skúlabørn við serligum tørvi, mistu eisini sínar pedagogisku stuðlar, og so-statt vórðu eisini tey hart rakt av verkfallinum, tí av tí sama sluppu tey ikki í skúla.

Ikki á jøvnum føti

Forkvinnan í Javna vísir á, at við hesum verður tað enn eina ferð skorið út í papp, bæði fyri teimum við menningartarni, og fyri øllum øðrum, at fólk við menningartarni eru ikki er á jøvnum føti við øll hini, og at tey ikki eri samansjóðað í samfelagið, tí tað varð bara hesin bólkurin, sum varð raktur, har onnur ikki gjørdur tað.

– Hetta hevur enn eina ferð kastað ljós á, at vit eru ikki øll á jøvnum føti í hesum samfelagnum, leggur forkvinnan í Javna, afturat.

Og Fía Petersen sigur, at tað er sama søgan, hvørja fer pedagogarnir eru í verkfalli, tí tað eru tey veikastu í samfelagnum, sum verða meinast rakt hvørja ferð.

– Tey vórðu tey sum vórðu harðast rakt í verkfallinum í 2012 og tey vórðu aftur harðast rakt í verkfallinum hesa ferð. Núverandi sáttmáli hjá pedagogunum gongur til 1. oktober í 2020, og enda samráðingarnar, sum tá skulu vera, eisini við verkfalli, verða tað aftur tey veikastu í samfelagnum, sum enn eina ferð verða harðast rakt, sigur forkvinnan í Javna.

– Og í næstum verða samráðingar ímillum Lærarafelagið og Fíggjarmálaráðið, og enda tær samráðingarnar úrslitaleysar og tað endar við verkfalli, verða næmingar við serligum tørvi í fólkháskúlanum raktur enn eina ferð – og so er tað aðru ferð í nakrar fáar mánaðir, at tey verða rakt av stríði á arbeidsmarknaðinum, leggur hon afturat.

Órímligt

Fía Petersen heldur ikki at tað er rímligt, at tað hvørja einastu ferð skulu vera tey allar veikastu í samfelagnum,

OKKURT MÁ GERAST

Tað er ikki rímligt, at tað hvørja einastu ferð skulu vera tey allar veikastu í samfelagnum, sum skulu sviða ringast fyri eitt verkfall, og tí má okkurt gerast, heldur Fía Petersen, forkvinna í Javna

sum skulu sviða ringast fyri eitt verkfall.

Tí heldur hon, at stig eiga at verða tikin fyri at tryggja, at tað ikki hendur aftur.

Men hvørji tiltøk skulu setast í verk, hevur hon onga meining um, tí hon skilur eisini væl, at fakfeløg stúra fyri at slík tiltøk fara at trekkja tenninar úr teimum, so at broddurin fer at verða tikin av einum møguligum verkfalli.

Men hon staðfestir samstundis, at sum forkvinna í Javna er tað hennara fremsta

áhugamál at tryggja áhugamálini hjá teimum veikastu í samfelagnum, og hon heldur ikki, at tað er rætt, at tað skulu vera tey, sum skulu sviða ringast fyri eitt verkfall.

Hon vísir á, at ein í 2014 gjørdur Fíggjarmálaráðið og Pedagogfelagið eina avtalu, har tað stendur, at »arbeiðs-stedgur í minst møguligan mun eigur at raka fólk, sum eru óhjálpin og sum tørva námsfrøðiliga hjálp til at klára seg.«

– Verkfallið hesa ferð er prógv fyri, at hendan avtalan

er ikki nøktandi, tí fólk, sum eru óhjálpin, og krevja námsfrøðiliga hjálp, vórðu hart rakt.

Fía Petersen vísir eisini á, at fyrr vóru nógv fleiri tænastrúðmenn og teir hava ikki loyvi til at fara í verkfall. Tænastrúðmenn hava góða løn og góða eftirløn og fyri at spara pening, hevur politiski myndugleikin miðvíst niðurlagað skipanina við tænastrúðmonnum, tí vanlig starvsfólk hava ikki so góðar samskiðir sum tænastrúðmenn hava.

Men afturfyri hava vanlig

starvsfólk rætt til at fara í verkfall, og tað hava vit sæð nokur dømi um seinastu árin.

Forkvinnan í Javna sigur ikki at loysnin er at broyta hesi viðurskiptini, men í øllum førum heldur hon, at viðurskiptini hjá fólkum við menningartarni eiga at verða tryggjað onkusvegna, so at tærra rættindi ikki verða sett til vikis, hvørja ferð verkfall er.